

Επεισόδιο

2

ITALIA

Το κάστρο και η γύρω περιοχή· κάστρα ή κτίρια που ανήκουν στην κουλτούρα των μεταναστών φοιτητών.

Γεια σε όλους, σήμερα έχουμε ένα νέο podcast για εσάς: ένα φανταστικό ταξίδι στην ιστορία των κάστρων και των φρουρίων, συναρπαστικές αρχιτεκτονικές κατασκευές βουτηγμένες στην ιστορία και τον θρύλο. Σε αυτό το νέο επεισόδιο, θα σας ταξιδέψουμε σε μια ανακάλυψη κάστρων και φρουρίων από όλο τον κόσμο.

Το σχολείο μας βρίσκεται στη Σαρζάνα και όλοι αγαπάμε την πόλη μας, παρόλο που δεν είμαστε όλοι από εδώ, και οι οικογένειές μας συχνά προέρχονται από άλλα μέρη του κόσμου.

Κάποιοι είναι από το Μαρόκο, άλλοι από την Τυνησία, άλλοι από την Αλβανία και άλλοι από τον Άγιο Δομίνικο!

Και σε άλλες τάξεις, υπάρχουν παιδιά από αμέτρητες άλλες περιοχές.

Έχουμε ανακαλύψει ότι κάστρα και στρατιωτικές οχυρώσεις διαφόρων τύπων υπάρχουν σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου. Αυτές οι κατασκευές είχαν όλες αμυντικό σκοπό και χτίστηκαν σε στρατηγικές και φυσικά αμυντικές θέσεις, όπως ακρωτήρια, λόφους και γκρεμούς με θέα στη θάλασσα. Ωστόσο, παρουσιάζουν και διαφορές, για παράδειγμα στα υλικά με τα οποία κατασκευάζονται: η διαθεσιμότητα πέτρας, ξύλου, χώματος και άλλων τοπικών υλικών έχει

PODCASTLE

επηρεάσει τις τεχνικές κατασκευής και την εμφάνιση των κατασκευών.

Ακόμα και σήμερα, έχουν μεγάλη ιστορική, πολιτιστική και κοινωνική σημασία για τις περιοχές στις οποίες προκύπτουν, διαμορφώνοντάς τες σε βάθος και προσελκύοντας μεγάλο αριθμό τουριστών, οι οποίοι επηρεάζουν την τοπική οικονομία και τη διαχείριση των πόρων και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τώρα που καταλαβαίνετε για τι πράγμα μιλάμε, είστε έτοιμοι να ξεκινήσετε το ταξίδι μας.

Ας ξεκινήσουμε με την όμορφη Sarzana μας, έτοιμοι; Ξεκινάμε!

Βρισκόμαστε στην πόλη μας, τη Sarzana, που βρίσκεται σε μια όμορφη ιταλική περιοχή, τη Λιγουρία. Ξέρετε τι την έκανε τόσο σημαντική πριν από τόσα χρόνια; Φανταστείτε έναν αρχαίο δρόμο, λίγο σαν τους σύγχρονους αυτοκινητόδρομους μας, αλλά κατασκευασμένο ειδικά για ταξιδιώτες με τα πόδια ή με άλογο. Αυτός ο δρόμος ονομαζόταν Via Francigena και ήταν ένα είδος «διαδρόμου» που συνέδεε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Και σκεφτείτε απλώς ότι η Sarzana βρισκόταν ακριβώς εκεί που αυτός ο δρόμος συναντούσε άλλες σημαντικές διαδρομές από την Τοσκάνη και την Εμίλια! Όντας μια τόσο σημαντική τοποθεσία, η Sarzana ήταν ένας πραγματικός θησαυρός. Για αυτόν τον λόγο, βρισκόταν συχνά στο επίκεντρο μεγάλων μαχών και πολέμων. Ένα συγκεκριμένο κτίσμα που μπορούμε ακόμα να θαυμάσουμε στην καρδιά του ιστορικού κέντρου της Sarzana είναι ο Γενουατικός Πύργος! Φανταστείτε έναν μεγάλο, στιβαρό και επιβλητικό πύργο. Αυτός ο πύργος, που χτίστηκε από μια σημαντική γενουατική εταιρεία που ονομάζεται Τράπεζα του Αγίου Γεωργίου, χρονολογείται από το 1513, όταν η Σαρζάνα διοικούνταν από την ισχυρή πόλη της Γένοβας, η οποία είχε και το παρατσούκλι «η υπέροχη», λίγο σαν «η καλύτερη».

Ο Γενουατικός Πύργος δεν ήταν ένας απομονωμένος πύργος. Ήταν μέρος ενός πολύ μεγαλύτερου αμυντικού συστήματος. Ψηλά τείχη περιέβαλλαν ολόκληρη την πόλη, σχεδόν σαν ένα μεγάλο κάστρο, και ένα άλλο ακόμη μεγαλύτερο φρούριο, την ακρόπολη Φιρμαφέντε. Η Σαρζάνα δεν μπορούσε να βασιστεί αποκλειστικά στον Γενουατικό Πύργο για άμυνα. Εκτός από τον πύργο μας, υπήρχαν και άλλα επιβλητικά φρούρια όπως το Σαρζανέλο, που βρίσκεται σε έναν κοντινό λόφο, και η ακρόπολη Φιρμαφέντε, την οποία έχουμε ήδη αναφέρει. Αλλά δεν τελειώνει εκεί! Υπήρχαν και άλλοι «πύργοι», ο καθένας με ένα μοναδικό όνομα: ο Πύργος της Στέλλα, ο Πύργος του Αγίου Φραγκίσκου και ο Πύργος της Τέστα Φόρτε. Αυτοί οι πέτρινοι φύλακες τοποθετούνταν σε στρατηγικά σημεία για να προστατεύουν τη Σαρζάνα από τους εχθρούς και να κάνουν τη Γένοβα να αισθάνεται ασφαλής στην κυριαρχία της.

Παρά τα πολλά χρόνια που έχουν περάσει από την κατασκευή του —σκεφτείτε, πάνω από 500 χρόνια!— ο πύργος μας είναι ακόμα εκεί, σχεδόν πανομοιότυπος με τον τρόπο που τον έχτισαν οι Γενουάτες. Έχει διατηρήσει το αρχικό του σχήμα!

Και αν κοιτάξετε προσεκτικά, μπορείτε ακόμα να δείτε δύο σχέδια σκαλισμένα στην πέτρα, αληθινά «τρισιδιάστατα σχέδια» από πολλά χρόνια πριν. Αυτά τα σχέδια, που ονομάζονται ανάγλυφα, απεικονίζουν μια αρχαία ιστορία: Ο Άγιος Γεώργιος μάχεται με έναν κακό δράκο για να σώσει μια πριγκίπισσα. Αυτή η εικόνα του αγίου που νικάει τον δράκο ήταν στην πραγματικότητα το σύμβολο της πόλης της Γένοβας, λίγο σαν τη «σημαία» ή το «λογότυπο» της.

Και ξέρετε τι άλλο είναι ξεχωριστό; Σήμερα στον πύργο; Έχει γίνει το «σπίτι» μιας πραγματικά ενδιαφέρουσας ένωσης που ονομάζεται «Senza Tempo». Τι κάνουν αυτοί οι φίλοι; Λοιπόν, ζωντανεύουν την ιστορία! Ντύνονται ιππότες, κυρίες και χαρακτήρες από μια μακρινή εποχή και μας

δείχνουν πώς ζούσαν οι άνθρωποι στο παρελθόν. Είναι σαν να παρακολουθείτε μια ζωντανή ιστορική ταινία!

Αφήνουμε τον μεγαλοπρεπή πύργο μας και πετάμε σε ένα άλλο μέρος φτιαγμένο από πολύχρωμα σπίτια, συγκεντρωμένα το ένα στο άλλο. Μπορείτε να μυρίσετε αυτό το πικάντικο άρωμα στον αέρα, λίγο γλυκό και λίγο πικάντικο; Βρισκόμαστε στο Σάφι, μια πόλη στο Μαρόκο, ακριβώς στον Ατλαντικό Ωκεανό.

Και ξέρετε τι θα επισκεφτούμε; Ένα μαγικό μέρος που ονομάζεται Κσαρ ελ Μπαρ!

Κσαρ, στα αραβικά, η γλώσσα που ομιλείται στο Μαρόκο, σημαίνει κάστρο. Ελ Μπαρ σημαίνει θάλασσα.

Τι περιπετειώδες όνομα, δεν νομίζετε;

Φανταστείτε ένα μεγάλο κάστρο, ακριβώς εκεί, κοντά στα κύματα που σκάνε στην παραλία. Αλλά αυτό δεν είναι ένα παραμυθένιο κάστρο, με επιβλητικούς πύργους, πρίγκιπες και πριγκίπισσες. Αυτό είναι ένα πολύ ιδιαίτερο κάστρο, χτισμένο πριν από πολλά, πολλά χρόνια από ανθρώπους από μια άλλη χώρα, την Πορτογαλία.

Αυτοί οι Πορτογάλοι ήταν πολύ γενναίοι ταξιδιώτες και ναυτικοί, και πριν από πολύ καιρό έφτασαν εδώ με τα πλοία τους. Έφτιαξαν αυτό το φρούριο ακριβώς στην ακτή για να προστατεύσουν την πόλη και το λιμάνι από εχθρικά πλοία. Ήταν σαν ένα μεγάλο οχυρωμένο σπίτι με χοντρούς τοίχους και κανόνια που έδειχναν προς τον ωκεανό, με τους στρατιώτες της εποχής να σαρώνουν τον ορίζοντα, έτοιμοι να υπερασπιστούν το φρούριό τους.

Το κάστρο της θάλασσας δεν είναι απλώς ένα παλιό κτίριο. Είναι ένα μέρος που μας διηγείται πολλές ιστορίες. Μας διηγείται περιπετειώδη ταξίδια, μάχες, αλλά και πώς άνθρωποι διαφορετικών εθνικοτήτων συναντήθηκαν και έμαθαν ο ένας από τον άλλον.

Ακόμα και σήμερα, το Ksar el Bhar καλωσορίζει πολλούς περίεργους επισκέπτες σαν εμάς, που έρχονται να θαυμάσουν την ομορφιά του και να φανταστούν το παρελθόν του.

Αποχαιρετάμε τις πολύχρωμες πόλεις, τις γιγάντιες ερήμους και τα βουνά του Μαρόκου για να συνεχίσουμε το συναρπαστικό μας ταξίδι στην Τυνησία, ένα μέρος πλούσιο σε ήλιο, ιστορία και αρχαία κάστρα στη Βόρεια Αφρική!

Εδώ, σε ένα τοπίο αμμόλοφων που εκτείνονται μέχρι εκεί που φτάνει το μάτι και Βραχώδη Όρη που σκιαγραφούνται στον γαλάζιο ουρανό, βρίσκουμε τα ksar, αρχαία φρούρια που χτίστηκαν από τον 12ο αιώνα από έναν περήφανο και σοφό λαό: τους Βέρβερους. Βρίσκονται κυρίως στο νότιο τμήμα της χώρας, ιδιαίτερα στο κυβερνείο Tatioine. Οι Βέρβερους, με τη σοφία και τη γνώση τους για τη γη, κατάφεραν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τους τοπικούς πόρους για να χτίσουν αυτά τα εξαιρετικά κτίρια. Ο πηλός, η άμμος και η πέτρα της ερήμου μετατράπηκαν σε συμπαγείς τοίχους και σε μια απλή αλλά απίστευτα αποτελεσματική αρχιτεκτονική, τέλεια ενσωματωμένη στο περιβάλλον τοπίο. Φαίνεται σχεδόν σαν οι Ξάροι να γεννήθηκαν από την ίδια τη γη!

Η λέξη «ksar» προέρχεται από τα αραβικά και, όπως είπαμε, σημαίνει «κάστρο» ή «φρούριο». Αλλά η αρχική τους λειτουργία ήταν αρκετά διαφορετική από αυτή των κάστρων που γνωρίζουμε εδώ στην Ιταλία. Τα Ksar σχεδιάστηκαν κυρίως ως μεγάλες οχυρωμένες αποθήκες. Φανταστείτε τα ως γιγάντια κελάρια, κατασκευασμένα για να αποθηκεύουν με ασφάλεια σιτηρά, γλυκούς και ζουμερούς χουρμάδες και όλα τα άλλα αγαθά που είναι απαραίτητα για τη ζωή στις βερβερικές κοινότητες. Ήταν

έναν έξυπνο τρόπο για να προστατεύονται τα αποθέματα τροφίμων από επιδρομές και να διασφαλίζεται ότι υπήρχε πάντα αρκετό φαγητό, ακόμα και στις πιο δύσκολες στιγμές.

Από απλές αποθήκες, με την πάροδο του χρόνου μετατράπηκαν σε σημαντικούς χώρους για την κοινωνική ζωή και την άμυνα των βερβερικών κοινοτήτων. Τα στιβαρά τείχη τους και οι συχνά υπερυψωμένες θέσεις τους προσέφεραν ένα ασφαλές καταφύγιο σε περίπτωση εχθρικών επιθέσεων ή κινδύνου. Ήταν σαν να είχατε ένα προστατευμένο μέρος όπου οι άνθρωποι μπορούσαν να αισθάνονται ασφαλείς με τις οικογένειές τους και τα πιο πολύτιμα υπάρχοντά τους.

Αλβανία

Το Κάστρο της Ροζάφα βρίσκεται στη Σκόδρα της Αλβανίας. Βρίσκεται σε έναν λόφο με θέα σε ολόκληρη την πόλη.

Η δομή του έχει ελλειπτικό σχήμα (σαν τις τροχιές των πλανητών γύρω από τον ήλιο!). Περιβάλλεται από τρία τείχη, γεγονός που το καθιστά το μεγαλύτερο φρούριο της χώρας.

Η ιστορία του είναι αρχαία. Πολλοί λαοί έχουν προσπαθήσει να το κατακτήσουν: Ρωμαίοι, Τούρκοι και Οθωμανοί. Οι τελευταίοι μετέτρεψαν την αλβανική εκκλησία σε τζαμί και το καμπαναριό σε μιναρέ.

Αργότερα κατακτήθηκε από στρατεύματα της Σερβίας και του Μαυροβουνίου.

Το 1939, ιταλικά στρατεύματα προσπάθησαν να το πολιορκήσουν, αλλά απέτυχαν.

Η ιστορία της ίδρυσης του Κάστρου της Ροζάφα είναι θρυλική.

Λέγεται ότι ένα κορίτσι ονόματι Ροζάφα εντοιχίστηκε ζωντανό στα θεμέλια του κάστρου ως θυσία για να διασφαλιστεί η ακεραιότητά του.

Σήμερα, το κάστρο παραμένει άθικτο και αποτελεί μουσείο που διατηρεί αντικείμενα από την ιστορία της πόλης, από την Ιλλυρική έως την Οθωμανική περίοδο.

Η Ροζάφα τιμάται με ένα γλυπτό που πλαισιώνει την είσοδο.

(ήχος ναυτών στο πλοίο)

Πολύ λιγότερο θρυλική, αλλά εξίσου συναρπαστική, είναι η ιστορία της ίδρυσης του Κάστρου La Navidad στην Αϊτή, ενός από τα ελάχιστα κάστρα στην Αμερική.

Αυτό το φρούριο οφείλει το όνομά του στο γεγονός ότι ιδρύθηκε στις 25 Δεκεμβρίου 1492.

Τι συνέβη το 1492; Θυμάστε;

Ήταν η χρονιά που ο Χριστόφορος Κολόμβος ανακάλυψε την Αμερική!

Όταν ο Γενουάτης εξερευνητής έφτασε στις ακτές της Αϊτής, μια από τις караβέλες του (η Santa Maria) προσάραξε στα βράχια.

Ο Κολόμβος αποφάσισε στη συνέχεια να την κατεδαφίσει για να προμηθευτεί οικοδομικά υλικά για ένα φρούριο.

Αλλά γιατί να χτίσει ένα φρούριο εκεί;

Ο Κολόμβος είχε αποφασίσει να ιδρύσει έναν οικισμό για να εξορύξει τον χρυσό, ο οποίος ήταν ιδιαίτερα πλούσιος σε εκείνη την περιοχή.

Αλλά οι Ισπανοί δεν ήταν μόνοι: η περιοχή κατοικούνταν από αυτόχθονες φυλές.

PODCASTLE

Ο Κολόμβος άφησε έντεκα άνδρες εκεί και στη συνέχεια επέστρεψε στην Ισπανία για να πει στη βασίλισσα για τις ανακαλύψεις του και να οργανώσει έναν δεύτερο στόλο για μια νέα αποστολή.

Με την επιστροφή του στην Αϊτή, ωστόσο, βρήκε τους έντεκα άνδρες νεκρούς στην παραλία και το Navidad κατεστραμμένο. Αποφάσισε λοιπόν να ιδρύσει μια νέα αποικία στη σημερινή Δομινικανή Δημοκρατία, προς τιμήν της Βασίλισσας Ισαβέλλας.

Ήταν ο πρώτος ευρωπαϊκός οικισμός στην Αμερική. Τα ερείπιά του είναι ορατά μέχρι σήμερα, συμπεριλαμβανομένης μιας εκκλησίας (της πρώτης στην Αμερική) και ενός μουσείου.

Αυτό ολοκληρώνει σήμερα, αγαπητοί ακροατές, το ταξίδι μας μέσα από τα αρχαία τείχη και τους συναρπαστικούς θρύλους των κάστρων.

Αλλά η εξερεύνησή μας δεν τελειώνει εδώ!

Θα σας ξαναδούμε την επόμενη σχολική χρονιά, όταν θα συνεχίσουμε την εξερεύνησή μας σε αυτόν τον κόσμο πλούσιο σε ιστορία και μυστήριο.

Μην χάσετε λοιπόν το επόμενο επεισόδιο ιστορίας και αρχιτεκτονικής! Ανυπομονούμε για μια ακόμη περιπέτεια μέσα στα τείχη των κάστρων, εδώ στο podcast μας. Τα λέμε σύντομα!